

شنبه 23 آبان 1405 - 08:30

ارتباط تعداد دندان‌ها با ابتلا به زوال عقل!

پژوهشگران می‌گویند تعداد دندان‌های موجود در دهان می‌تواند نشانه هشداردهنده اصلی درباره احتمال ابتلا به زوال عقل باشد.

پژوهشگران می گویند تعداد دندان های موجود در دهان می تواند نشانه هشداردهنده اصلی درباره احتمال ابتلا به زوال عقل باشد.

به گزارش ایسنا، ما هنوز علل زوال عقل را به طور کامل نشناخته ایم، اما دانشمندان در حال پیشرفت هستند.

تحقیقات دلگرم کننده حاکی از این است که تقریباً نیمی از موارد زوال عقل را می توان حداقل به طور موقت به لطف عوامل خطر قابل اصلاح که می توانند به جلوگیری یا به تعویق انداختن وقوع بیماری کمک کنند، کاهش داد، اما یک مطالعه جدید نشان می دهد که ما ممکن است یک عامل خطر جدی برای زوال شناختی را نادیده گرفته باشیم و این عامل درست زیر گوش ما پنهان شده است.

طبق مطالعه ای که در مجله انجمن مدیران پزشکی آمریکا منتشر شده، سلامت ضعیف دهان و دندان می تواند نقش بسیار بیشتری در زوال عقل داشته باشد، بیش از آنچه که ما تصور می کردیم.

در حالی که تعدادی از مطالعات، سلامت دهان و دندان را با زوال عقل مرتبط دانسته اند، اما به عنوان یکی از ۱۴ عامل خطر قابل اصلاح در یافته های تأثیرگذار کمیسیون لنست(Lancet) که در سال ۲۰۲۴ به روزرسانی شد، گنجانده نشده بود که به نوبه خود به اطلاع رسانی در مورد دستورالعمل های جدید سازمان بهداشت جهانی که امسال در مورد کاهش خطر زوال عقل منتشر شد، کمک کرد.

بر اساس شواهد جدیدی که توسط دانشمندان ژاپنی کشف شده است، ممکن است نیاز به بازنگری باشد.

محققان در این مطالعه، داده های ۴۷ هزار و ۲۹۳ بزرگسال ۶۵ ساله یا بالاتر را که در مطالعه ارزیابی پیری شناسی ژاپن(JAGES) شرکت کرده بودند، تجزیه و تحلیل کردند و شرکت کنندگان را به مدت تقریباً 9 سال، از سال ۲۰۱۳ تا ۲۰۲۲ زیر نظر داشتند.

در طول این دوره پیگیری، ۸۲۴۷ نفر (۱۷.۴ درصد) از شرکت کنندگان به زوال عقل مبتلا شدند و محققان می خواستند بررسی کنند که سلامت دهان و دندان ضعیف که با تعداد دندان ها اندازه گیری می شود، در مقایسه با عوامل خطر تعیین شده ذکر شده توسط کمیسیون لنست (به استثنای دو موردی که با استفاده از داده های JAGES قابل ارزیابی نبودند شامل کلسترول LDL بالا و آلودگی هوا) تا چه حد با زوال عقل مرتبط است.

تیم تحقیقاتی، از جمله نویسنده اول و دانشجوی پزشکی، «ماهو ایواتا: از دانشگاه توهوکو در مقاله خود توضیح می دهد: ما از تعداد دندان های باقی مانده به عنوان شاخصی از سلامت ضعیف دهان و دندان استفاده کردیم، زیرا از دست دادن دندان عموماً نشان دهنده نقطه پایان سابقه بیماری های دهان و دندان در طول زندگی، مانند پوسیدگی پیشرفته دندان و بیماری شدید پریودنتال است.

پژوهشگران در تحلیل خود دریافتند که داشتن دندان های کمتر، با شیوع به مراتب بالاتر زوال عقل (دمانس) مرتبط است؛ به طوری که نرخ بروز این بیماری از ۱.۶۳ (به ازای هر ۱۰۰ نفر-سال) برای افرادی که ۲۰ دندان یا بیشتر دارند، به ۲.۳۱ (برای ۱۰ تا ۱۹ دندان)، ۲.۹۷ (برای ۱ تا ۹ دندان) و ۴.۳۴ (برای کسانی که هیچ دندانی ندارند) افزایش می یابد.

پس از تعدیل داده ها بر اساس جنسیت، سن و درآمد مشخص شد که با کاهش تعداد دندان ها، خطر ابتلا به زوال عقل افزایش می یابد؛ به گونه ای که این خطر در مقایسه با افرادی که ۲۰ دندان یا بیشتر دارند، برای کسانی که ۱۰ تا ۱۹ دندان دارند ۱۴ درصد، برای کسانی که ۱ تا ۹ دندان دارند ۱۲ درصد و برای کسانی که هیچ دندانی ندارند ۲۷ درصد بیشتر است.

جالب توجه ترین یافته زمانی به دست آمد که پژوهشگران وضعیت نامناسب سلامت دهان و دندان را با عوامل خطر قابل تغییری که توسط «کمیسیون لنست»(Lancet Commission) شناسایی شده اند، مقایسه کردند.

پژوهشگران با استفاده از یک روش آماری به نام «سهم قابل انتساب در جمعیت»(PAF) که برآورد می کند اگر عوامل خطر نقشی عِلّی در بروز بیماری داشته باشند، تا چه حد در ایجاد آن در سطح جامعه نقش دارند، عدد ۷.۲ درصد را برای از دست دادن دندان ها محاسبه کردند؛ بدین معنا که این عامل می تواند مسئول ۷.۲ درصد از موارد ابتلا به زوال عقل در این مطالعه باشد.

نکته شگفت انگیز این است که در کل جمعیت مورد بررسی، این رقم ۷.۲ درصدی، سومین سهم بزرگ (PAF) را به خود اختصاص داد و تنها پس از «علائم افسردگی» که به طور فرضی مسئول ۱۰.۵ درصد موارد زوال عقل است و «انزوای اجتماعی» (۹.۴ درصد) قرار گرفت.

نکته قابل توجه تر اینکه وقتی نتایج به طور اختصاصی برای مردان بررسی شد، از دست دادن دندان ها با سهم ۱۲ درصدی، بزرگترین عامل خطر در میان تمام عوامل بررسی شده در این مطالعه بود؛ در حالی که برای زنان، این عامل در رتبه چهارم (با سهم ۶.۱ درصد) قرار داشت.

این یافته ای بسیار مهم است و به گفته پژوهشگران نشان می دهد که از دست دادن دندان ها ممکن است سهم بزرگتری در بروز موارد زوال عقل داشته باشد تا عوامل خطر شناخته شده ای نظیر کم تحرکی، سیگار کشیدن و سطح پایین تحصیلات.

این تیم می نویسد: تا آنجا که ما می دانیم، این اولین مطالعه ای است که PAFهای مربوط به سلامت ضعیف دهان و دندان و تعداد زیادی از عوامل خطر دیگر زوال عقل را در یک چارچوب جمعیتی اندازه گیری و مقایسه می کند. به طور خاص در مردان، PAF مربوط به از دست دادن دندان در مطالعه ما قابل توجه و قابل مقایسه با عوامل خطر قابل اصلاح برتر، مانند علائم افسردگی و انزوای اجتماعی، گزارش شده توسط کمیسیون لنست بود که نشان دهنده سهم نسبتاً زیاد آن در شروع زوال عقل است.

محققان تعدادی از محدودیت های این مطالعه را تصدیق می کنند، از جمله اینکه داده های JAGES به اطلاعات خودگزارش شده از شرکت کنندگان متکی است که ممکن است مستعد سوگیری یا خطا باشد.

همچنین شایان ذکر است که PAFها حدسی هستند و حتی اگرچه این روش تخمین می زند که چگونه عوامل خطر ممکن است در بیماری نقش داشته باشند، این مطالعه در واقع نشان نمی دهد که از دست دادن دندان باعث زوال عقل می شود یا اینکه جلوگیری از از دست دادن دندان لزوماً از موارد زوال عقل جلوگیری می کند.

با این اوصاف، پژوهشگران می گویند چندین مسیر وجود دارد که می تواند از این ارتباط پشتیبانی کند. داشتن دندان های کمتر می تواند بر توانایی جویدن و خوردن غذا تأثیر بگذارد که می تواند منجر به تغذیه نامناسب شود که با زوال شناختی مرتبط است.

از دست دادن دندان ها همچنین با انزوای اجتماعی مرتبط است که یکی دیگر از عوامل خطر زوال عقل است. از دست دادن دندان همچنین با التهاب دهان مرتبط است که ممکن است منجر به التهاب سیستمیک شود که می تواند باعث کاهش شناختی شود.

در حالی که تحقیقات بیشتری مورد نیاز است، نویسندگان مطالعه می گویند یافته های آنها نشان می دهد که سلامت دهان و دندان پیامدهای عمده ای بر سلامت عمومی دارد و خواستار ادغام آن در استراتژی های پیشگیری از زوال عقل هستند.

محققان نتیجه گرفتند: این مطالعه نشان می دهد که از دست دادن دندان سهم قابل توجهی در بروز زوال عقل دارد که با عوامل خطر قابل اصلاح اصلی شناسایی شده توسط کمیسیون لنست قابل مقایسه است.

این یافته ها همراه با شواهد رو به رشد می تواند برای ارزیابی مجدد سلامت دهان و دندان به عنوان یک عامل خطر کلیدی زوال عقل و گنجاندن آن در به روزرسانی های آینده گزارش کمیسیون لنست مورد استفاده قرار گیرد.